

كيشمه كيشى عامرى و خه زه لى بو سه رو كايه تيكر دنى فه تح

27-11-2021

نووسه ره كان

ناوه ندى ليكو لينه وهى رووداو

كورتھ : له وه تهى ئه نجامه كانى هه لياردن له 11 تشرىنى يه كه م راگه يه نراوه، هاوپه يمانى فه تحى گروهه كانى هه شدى شه عى، وهك دوراو ره فتار ده كات، چونكه له نيوان چوار سالدا پيگه ي له ناو په رله مانى عيراق له 48 كورسيه وه كه به ره نجامى مليونيك و 347 هزار دهنگ بوو، بو دهوره به رى 17 كورسى دابه زى، ئه وپش به كه متر له نيوهى دهنگه كانى خولى پيشوو يان.

لەو تەي ئەنجامەکانی ھەلبژاردن لە 11 تشرینی بەکەم راگەيەنراوە، ھاوپەيمانی فەتحي گروپەکانی ھەشدي شەعبي، وەك دۇراو رەفتار دەكات، چونكە لە نيوان چوار سالددا پيگەي لەناو پەرلەمانی عيراق لە 48 كورسييه وە كە بەرەنجامی مليۆنيك و 347 ھەزار دەنگ بوو، بۇ دەورەبەری 17 كورسي دابەزی، ئەويش بە كەمتر لە نيوي دەنگەکانی خولي پيشوويان. ھەرچەندە لە كۆي 21 ھاوپەيمانی بەشدار لە ھەلبژاردن دۆخی فەتحي لەو ھوت ھاوپەيمانيه ي دیکە باشترە كە ئەنجامەکان سفر كورسيه و لەگەل حيزبه دۇراوہەکانی دیکە دا دەگەنە 99 لایەن كە بەبەن ھيچ كورسيهك ھاتنە لە پروسەكە دەرەوہ. ھەلبەت فەتحي كە بە نزيگەي نوینەرايەتی دەوروبەری 160 ھەزار چەكداري ھەشد دەكات، ھيوای وابوو دووہم ھيزی ھەلبژاردن بيټ بۇ ئەوہي بتوانن ژمارەبەي كە گورہي ھاوكيشەي پيگھيانی حكومت و پيگھيەنرێكي سەرەكی دەسەلتي ياسادانان بن.

لە ھەردوو ھەلبژاردنەكە (2018 و 2021) ھادی عامری سەرۆكي رېكخراوی بەدر، سەرۆكايەتی ھاوپەيمانی فەتحي كرووہ كە لە 2018 بۇ يەكەمجار لەپاش شەري داعش بەو پيگھاتەيەوہ چووہ پەرلەمان، بەلام لەپاش ئەو پاشەكشە گەورەيە و كەمبوونەوہي كورسيهەکانی بەدر لە 22 كورسيهەوہ لە ھەردوو ھەلبژاردنی 2014 و 2018 بۇ تەنھا شەش كورسي لە 2021، تەمومزی ژور لەسەر پيگەي ھادی عامری دروست بووہ، لەبەري ئەويش لە ھەندېك بۇنەي گرنگدا زياتر قەيس خەزەلي ئەميناڤي گشتی عەسايب دەردەكەويٽ. وەك پيشوازيكردي لە جنين بلاسختاری نوینەري تايبەتی سەرۆكي تەتوہ يەكگرتووہەكان لە عيراق لە ناوہراستی ئەم مانگە بۇ گفتوگۆ لەبارەي ئەنجامەکانی ھەلبژاردن، ئەويش لە كاتيكد خەزەلي لەگەل "ليٽ" ي برايدا لە لیستی تيرۆري ئەمريكان.

پاش دەرکوتنی ئەنجامەکان و پەنابردنی چەكدار و ھەوادارەکانی فەتحي بۇ مانگرتن لەبەردەم ناوچەي سەوز، دەنگۆيەكي وەھا بە نافەرمی بئاوكرایەوہ كە ھادی عامری لە سەرۆكايەتی فەتحي دووربخريئەوہ، بەلام ھەندېك لە پيگھيەنرەکانی فەتحي ئەوہيان رەتكردەوہ بەبەن ئەوہي روونكردەوہي زياتر لەسەر دەرکوتن و جموجولە نمايشيەکانی خەزەلي بەدەن كە بەناوبانگرتينيان ھەرەشەکانی بوو بۇ تۆلەكردەوہ و دادگاييكردي مستەفا كازمی لەپای كۆژانی دوو لە خۇپيشاندەرە نارازيەكان لە ھەلبژاردن لەبەردەم دەروازەکانی ناوچەي سەوز (5 تشرینی دووہم).

ناوہندە پەرگيرەکانی ھەشد پيانيوايە پاشەكشەي گەورەي ھەشد لە ھەلبژاردن بەشي گەورەي لە ئەستۆي ھادی عامريه، ھۆكاری ئەمەش دەگيرنەوہ بۇ پەيوەندی باشی عامری لەگەل سەدر لەلایەك كە نەيھيشتوہ لە ھەلبژاردن وەك ماليكي بەرەنگاری ركبەرەكەيان ببنەوہو، لەلاكەيتر ئەوہ عامری بوو كە رازی بووہ بە دانانی مستەفا كازمی بەسەرۆكوہزيران، كە لەماوہي 15 مانگي بەر ھەلبژاردندا چەند جاريك گروپەکانی ھەشدی بيزاركردووہ. بەرامبەر بەم تۆمەتانەش عامری خۆي و ميدياي ريكخراوہكەي، تەزوير و ھاك و ئەجیندای كازمی بۇ بچوككردەوہي ھەشد بە ھۆكاری ئەو پاشەكشەيە دەزانن. ھەر لەم سۆنگەيەشەوہ چەند سەرچاوہي جيا ئەوہيان لە عامريه وە گواستووہتەوہ كە ئەمجارە پياداگرە لەسەر ئەوہي ئەگەر بەسەرۆكوہزيرانیكي سەدرپيش پازی بووہ، ئەوا بۇ دانانەوہي كازمی بۇ خوليكيتري حكومت مل نەدات.

راگر و قوولايی ستراتيجی فەتحي سوپای پاسدارانی ئيران، پيگھيەنرەکانيشی لەپاش بەلە چەكدارە راستەوخۆکانی ئيران، برپاينكراترين عيراقيهەكانە لای تاران، بەلام لە نيوان كەسايبەتی عامری و خەزەليدا ھەندېك جياوازی ھەيە. عامری ھەلگري نازناوی "شيخي موحاھيدين" ە و لە سەرەتای ھەشتاكانەوہ لەرپیزی فەيلەقي بەدر و ئەنجومەنی بالاي ئيسلاميدا لە ئيران كاری كرووہ، بەلام خەزەلي گەنجيكە كە لەقۇزاخەي سوپای مەھدی ھاتووہتە دەرەوہ و پيشتر عيراقی بەجینەھيشتووہ. جگە لەوہش ھيشتا خۆي بە خویندكاری سەدری دووہم دەزانيت و بزوتنەوہكەشي "عەسايب"، لەسەر سكي ريكخستەنەکانی موقتەدا سەدر گەشەي كرووہ. لەرووي تەمەن و پيگەشەوہ نەوہي دووہمی ھيزە شيعەکانی پاش بەدر و دەعوہ و ئەنجومەنی بالاي ئيسلاميە.

ھادی عامری - 67 سالی - كە دەرچوووي بەشي ئاماری زانكۆي بەغدايە، بەپياوي كۆمەلایەتی و ريككەوتن ناسراوہ، تانەي ئەوہي ليدەدرت لە جەماعتی "ماچ ماچینی سەرو ريشە"، بەلام خەزەلي - 47 سالی - كە ئەويش بەشي جيولوجياي تەواوكردووہ لە بەغدا، نايشاريئەتەوہ كە "شروگيەكي رەسەنە"، لە كاتيگيشدا عامری ئەركی بووہ بە پاراستنی دەستكەوتەکانی بەدر لە وەزارەتی ناوخی و دەزگا ئەمنايەکانی دیکەي عيراق، خەزەلي خەونی پەلكيشان و كۆبيكردي نمونەي ھەسەن نەسروللای ئەميناڤي گشتی حيزبوللای لوبناني لە عيراق ھەيە. بەتايبەت پاش ئەوہي لە نيوان 2014 - 2018 پيگەي عەسايبی لە تاكە كورسيهەكي پەرلەمانەوہ بۇ 15 كورسي بەرزكردەوہ كە دەيكردە 30% دەنگەکانی فەتحي، بەر لەوہي لە 2021 پاشەكشە بكات بۇ شەش كورسي و دووچاری كاردانەوہ و بياھواييان بكات.

ھادی عامری سەربازى مەيدانەو سەرورەبىيەکانى زياتر خەباتى چەكدارى و دەرگەوتنەکانىيەتى لەبەرەکانى شەرى دژى داعش، بەلام خەزەلى خۆى بە بانگخوازى بىرى "موقاوومە" دەزانىت، ھەرورەھا مېزەرى پياوى شىيەى تاينى لەسەرە و نازناوى "الشيخ" ى لەخۆى ناو، زياتر لە عامر خواستى پەرگىرى ھەبە و لە كېشەى قووليشدايە لەگەل موقتەدا سەدر، بەوپىيەى لە ئەو جيابوووتەو، ھەر لەسەر حسابى ئەويش پرۆژە سياسىيەكەى خۆى پەرەپنداو.

لەدەرەوھى دوالىزمى بەدر و عەسايب كە ئىستا لە پىكەوھەلەكردنىكى ناچارىدان، دوو پىكھاتەيتر لە فەتھدان كە "السند" و "نصح" ن، پىگەى ئەم دوو گروپەش ئەو نىيە كە پكابەرى سەرۆكايەتى ھاوپەيمانىيەكە بكەن، بەلام بەگويرەى لىدوانەکانيان لەگەل مانەوھى سەرۆكايەتى ھادی عامرىيدان كە پىشنىنەى تەمەن و خەباتى ھەبە.

بۆچوونىكى باو ھەبە كە جموجولى ئەمدوايىيەى قەيس خەزەلى، ئەگەر ھادی عامرىش لە سەرۆكايەتى فەتھ دورنەخاتەو، ئەوا لە بەدبەھيانى ھەندىك دەسكەوت شكستخواردووش نايىت. رەنگە ئامانجىش لىي بازاركردن بىت بۆ قەيس خەزەلى وەك دەمپراست و نوینەرى ئىسلامى رادىكالى شىيە لە عىراق، پاش ئەوھى كە نوینەرىكى ئىونەتەوھىي سەردانى كرد. لە دىمانەبەكى ئەلجەزىرەشدا كۆمەلەك پەيامى لەبارەى ناوچەكە ئاراستەى راي گىشتى عەرەبى كرد و چوار سال بەر لە ئىستاش لەسەر سنورى ئىسرائىل و لەباشورى لوبنان دەرگەوت. سەبارەت بە عامرىش جگە لەسەرۆكايەتى فەتھ، ئەگەرئىك لەبەردەمىدا ھەبە كە ناوى بخرىتەپوو بۆ سەرۆكايەتیکردنى دەستەى حەشد بەتايبەت كە لەگەل سەدر نزيكايەتى ھەبە، چونكە مانەوھى فالح فەبازىش لەو پىگە فەرمىيە لە پاش ئەوھى خرايە لىستى پىشتىوانانى تىرۆرى ئەمەرىكاو، زياتر وەك كىشە تەمانشا دەكرىت.